

Kratak pregled sastanka održanog 6. novembra 2020. godine

Utvrđivanje prioriteta za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini : učenje iz studija slučaja EU članica

Uvodna riječ

- Gianluca Vannini (Delegacija EU) i Hajrija Dautović (Ministarstvo civilnih poslova BiH) poželjeli su dobrodošlicu učesnicima/ama.
- Oboje su naglasili a) važnost daljeg napredovanja BiH u pogledu zapošljavanja kako bi se pratile šire EU politike, i b) priliku za učenje iz dobrih praksi EU članica.

Pregled EU politika zapošljavanja i mehanizama za koordinaciju

- Anthony Gribben (ETF) je dao uporedni pregled podataka vezanih za zapošljavanje naglasivši značajne razlike između BiH i EU.
- Predstavio je politiku zapošljavanja i organizaciju praćenja i izvještavanja i EU članica i Evropske komisije (Evropski semestar).
- Naglasio je da postojeći godišnji proces izvještavanja o Programu ekonomske reforme koji radi BiH i izvještaj Komisije, odgovor ina izvještaj BiH, su odražavali ključni proces Evropskog semestra.

Studija slučaja 1: Španija (Elvira González Gago, Rsearch4Consulting, Barselona)

Gđa González je predstavila sistem zapošljavanja u Španiji uz definiranje a) podjele nadležnosti između države i autonomnih regija i veze sa EU politikom zapošljavanja; b) organizacije finansiranja i c) proces praćenja i izvještavanja. Teme o kojima se govorilo :

- indikatori za mjerenje uspjeha strategije zapošljavanja su uglavnom zasnovani na učinku javnih službi za zapošljavanje;
- Finansiranje aktivnih mjera zapošljavanja je povezano sa indikatorima učinka;
- saradnja regija i države, uključujući razmjenu dobrih praksi, omogućava indentificiranje boljih izvršitelja na regionalnom nivou, npr. Baskija i Baleari (do COVID krize), Madrid i Katalonija. Slabiji izvršitelji: Andaluzija i Estramadura.
- U ispunjavanju EU ciljeva prilagođenih zemlji, Španija radi sa Evropskom komisijom na usklađivanju ciljeva koji odražavaju stvarnu situaciju na tržištu rada.
- procjena učinkovitosti programa zapošljavanja u Španiji u mnogim slučajevima nije dovoljno transparentna jer se rezultati nikada ne objavljuju.
- Pojedine španske regije imaju problem kada je u pitanju trošenje EU fondova, zbog malih kapaciteta da se finansiranje pretoči u konkretno djelovanje. Postoje i slučajevi korupcije i veoma malo mehanizama kojima bi se borilo protiv zloupotrebe sredstava.

- Preporuke za BiH uključuju sljedeće: a) maksimalna saradnja entiteta u BiH u kreiranju i građenju sistema zapošljavanja na nivou zemlje; b) uspostavljanje zajedničke terminologije (EU, država, entiteti); c) definiranje zajedničkih ciljeva na državnom i entitetskom nivou sa zajedničkim sistemima za monitoring i evaluaciju (MiE); d) razmjena dobrih praksi unutar BiH, ali i između BH i EU javnih službi za zapošljavanje.

Studija slučaja 2: Poljska (Łukasz Sienkiewicz, Institut za analizu tržišta rada, Varšava)

U svojoj prezentaciji g. Sienkiewicz se fokusirao na sljedeće a) ključni akteri u koordinaciji strategije zapošljavanja u Poljskoj ; b) ključni instrumenti politike, c) finansiranje mjera aktivnog zapošljavanja i d) organizacija praćenja i izvještavanja. Teme o kojima se govorilo

- Na osnovu podataka iz jula 2020. ukupni učinak Poljske u ispunjavanju EU ciljeva zapošljavanja je dobar, gdje Poljska očigledno prkosi implikacijama/predviđanjima COVID-19. Međutim, Poljska očekuje da će se indikatori koje je dala Evropska komisija promijeniti, npr. zapošljavanje žena na šta posebno utiče nedovoljno organizovana usluga brige o djeci što zahtijeva bolju sinergiju sa nacionalnim socijalnim i strategijama za pomoć porodici, kao i sa strategijama zapošljavanja
- Ne postoji sistem od vrha ka dnu - poljske regije imaju autonomiju u odlučivanju na koji način će implementirati EU preporuke koje se odnose na politiku zapošljavanja.
- Nema zamjerki kada su u pitanju EU ciljevi, jer su ispunjeni. Poljska ipak očekuje da će prilagoditi indikatore koje je dala Evropska komisija, npr. kompleksne situacije kada je u pitanju zapošljavanje žena. Ovo pitanje javne službe za zapošljavanje ne mogu riješiti same, potrebna je sinergija sa socijalnim i strategijama za podršku porodici (npr. nema dovoljno mjesta u obdaništima)
- Mobilnost radnika: migracija poljskih radnika je veća prema EU nego među poljskim regijama.
- Fleksibilnost postoji u projektima koje finansira EU, gdje regija, država i Evropska komisija mogu preispitati originalne planove i prilagoditi ih na osnovu izmijenjenih socioekonomskih okolnosti u regiji
- Siva ekonomija i dalje ima važnu ulogu, prema procjenama 3% aktivnog stanovništva (ukupno 1.000.000 ljudi)
- Procjenu programa čine nezavisni organi i na taj način se dobije više informacija o njegovoj učinkovitosti u poređenju sa internim procesom evaluacije.
- Uloga dobrovoljnih radničkih korpusa koji pomažu pomoć mladim osobama je uloga mehanizma institucionalne pomoći koji se smatra inovativnim; G. Sienkiewicz je dao i link putem zajedničke poruke.
- Preporuke za BiH uključuju sljedeće: a) maksimalna saradnja entiteta u BiH u kreiranju i građenju sistema zapošljavanja na nivou zemlje; b) uspostavljanje zajedničke terminologije (EU, država, entiteti); c) definiranje zajedničkih ciljeva na državnom i entitetskom nivou sa zajedničkim sistemima za monitoring i evaluaciju (MiE); d) razmjena dobrih praksi unutar BiH, ali i između BiH i EU javnih službi za zapošljavanje.
- Preporuke za BiH uključuju sljedeće: a) posmatrati decentralizaciju kao priliku za entitete da se bave izazovima specifičnim sa njihovim tržištima rada; a) uskladiti politike i planove na državnom i entitetskom nivou sa EU politikama zapošljavanja dok se istovremeno zadržava autonomija i fleksibilnost na entitetskom nivou; c) uspostavljanje zajedničkih standarda za pružanje usluge zapošljavanja.

Zaključci

U završnom izlaganju, Hajrija Dautović, (MCP) naglasila je koliko je važno da BiH koristi iskustvo EU članica u nastavku rada u narednoj fazi promjena u zapošljavanju. Preporučila je nastavak vezan za sastanak pri čemu bi se poseban fokus stavio na uloge i odgovornosti EU regija na širu dinamiku EU politike zapošljavanja.